

RESTAURÁTORSKÁ DOKUMENTACE

Restaurátorský průzkum a záměr Restaurování obloukového přístupového mostku na nádvoří zámku Smečno

Prosinec 2022

Obsah:

I. Lokalizace památky:	2
II. Údaje o památce:.....	2
III. Údaje o akci:	2
IV. Popis památky.....	3
V. Restaurátorský průzkum	4
Charakteristika a rozsah průzkumu.....	4
Současný stav obloukového mostku	4
VI. Restaurátorský záměr.....	5
Koncepce zásahu.....	5
Technologický postup zásahu	5
VII. Specifikace doporučených materiálů	7
VIII. Fotodokumentace	8
Historická fotodokumentace	9
Fotodokumentace současného stavu	11

Počet stran: 23

Autor fotografií: MgA. Václav Štochl, Mgr. Eva Haškovcová

Zpracování dokumentace: MgA. Václav Štochl, Mgr. Eva Haškovcová

I. Lokalizace památky:

- 1. Obec:** Smečno
- 2. Část obce:** Smečno
- 3. Okres:** Kladno
- 4. Kraj:** Středočeský
- 5. Adresa:** Smečno čp. 1
- 6. Název objektu:** zámek Smečno
- 7. Rejstříkové číslo objektu:** 18157/2-595
- 8. Památkou od:** 3.5.1958
- 9. Název památky:** obloukový mostek na nádvoří

II. Údaje o památce:

- 1. Autor:**
- 2. Datace:** ve 13. st. tvrz, v pol. 15. st. rozšířena na gotický hrad s kaplí sv. Anny (1460), od 80. let 16. st. budován zámek, raně barokní úpravy interiéru, od pol. 18. st. rozsáhlé barokní úpravy zámku a parku, další zámecké úpravy 1791.¹

III. Údaje o akci:

- 1. Vlastník památky:** Středočeský kraj, Zborovská 81/11, Smíchov, 15000 Praha 5
- 2. Hospodaření se svěřeným majetkem kraje:** Domov Pod Lipami Smečno, poskytovatel sociálních služeb, č. p. 1, 27305 Smečno
- 3. Objednatel:** Projekt stav, spol. s r. o., Želivského 2227, 356 01, Sokolov IČ: 49787942
- 4. Zhotovitel:** MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
povolení k restaurování MK ČR č. j. 12957/2005
Malá 133, 330 11 Třemošná
tel.: 721170173, e-mail: stochl@email.cz
IČ: 69932999, DIČ: CZ7706072308
- 5. Památkový dohled:** Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech

---

¹ Srov. Národní památkový ústav. *Památkový katalog. Zámek*.
<<https://www.pamatkovykatalog.cz/zamek-2346399>> [20.12.2022].

IV. Popis památky

„Zámecký komplex, jehož součástí je park s bohatou sochařskou výzdobou, vymezuje ohradní zeď s branami. Jádrem je čtyřkřídlé jednopatrové šlechtické sídlo, jehož pozdně gotické jádro bylo v 16. století přestavěno a v dalších obdobích stavebně upravováno.“²

Čtyřkřídlá stavba zámku s uzavřeným nádvořím je obehnaná příkopem vymezeným terasní zdí. Úroveň přízemí a nádvoří zámku koresponduje s horní hranou příkopu a úrovní okolního terénu, suterén je zapuštěný pod úroveň příkopu. Dno příkopu navazuje na podlahu suterénu.

Fasáda zámku je hladce omítnutá s plasticky zvýrazněnými šambránami oken a profilovanou korunní římsou. Fasádu doplňují opěrné pilíře z pohledového kamenného zdiva. Přístup do zámku umožňuje obloukový mostek na severním průčelí a kamenné schodiště na západním průčelí.

Kamenný mostek propojuje přístupovou cestu a portál vjezdu na nádvoří. Mostek je vyzděný ze smíšeného zdiva, uvnitř příkopu otevřený segmentově zaklenutým průchodem. Zdivo je hladce omítané, pojezdová plocha krytá barevnými dlažebními kostkami vyskládanými do jednoduchého vzoru. Zábradlí mostku je v části blíže k cestě plné, zděné, kryté kamennými záklopovými deskami v části blíže k nádvoří pak zděné s dekorativně zpracovanými sloupky a průřezy, kryté kamennými záklopovými deskami. Záklopové desky zábradlí doplňují čtyři kulovité čučky.

---

² Národní památkový ústav. *Památkový katalog. Zámek*.
<<https://www.pamatkovykatalog.cz/zamek-2346399>> [20.12.2022].

V. Restaurátorský průzkum

Charakteristika a rozsah průzkumu

Předmětem chystaného zásahu je restaurování přístupového mostku, dále pak sanace zvlhčených omítek fasády po vnějším obvodu zámku do výšky 4 m ode dna příkopu a restaurování kamenného přístupového schodiště na západním průčelí. Průzkum a záměr je zpracovaný jako podklad pro projekt opravy, soustředí se tedy jen na technologické řešení restaurování omítek a kamenných prvků mostku. Související stavební úpravy bude řešit samotný projekt. Stav a opravu omítek a kamenných pilířů fasády fasády a schodiště na západním průčelí řeší samostatné průzkumy a záměry.

Současný stav obloukového mostku

Kamenný mostek propojuje přístupovou cestu a portál vjezdu na nádvoří. Mostek je vyzděný ze smíšeného zdiva, uvnitř příkopu otevřený segmentově zaklenutým průchodem. Zdivo je hladce omítané, pojezdová plocha krytá barevnými dlažebními kostkami vyskládanými do jednoduchého vzoru. Zábradlí mostku je v části blíže k cestě plné, zděné, kryté kamennými záklopovými deskami v části blíže k nádvoří pak zděné s dekorativně zpracovanými sloupky a průřezy, kryté kamennými záklopovými deskami. Záklopové desky zábradlí doplňují čtyři kulovité čučky.

Zdivo mostku bylo patrně při poslední opravě fasády opatřeno sanačním omítkovým systémem. Omítka je dožilá a na většině plochy opadaná, ve spodní části pilířů a v záklenku dochází i k vydrolování degradovaného zdiva.

Východní stěna mostku blíž k terasní zdi příkopu je prostoupena trhlinami a vypouklá, doporučujeme prověřit její statiku.

Zdivo i omítka plného zábradlí přední části mostku se zdá být v dobré kondici. Prořezávaná část zábradlí blíže ke vjezdu na nádvoří má výrazně degradované omítky z vnější strany, v místech s chybějící omítkou je patrné i narušení samotného zdiva.

Pískovcové záklopové desky jsou povrchově degradované a zasažené lišejníky. Ve spárách mezi deskami chybí železné kramle, po kterých se dochovaly jen kapsy a spáry jsou vyplněné nedbale zpravenou cementovou maltou, což svědčí o patrně ne příliš odborném přeosazování desek. Desky také zcela nelicují, některé jsou rozlámány a druhotně lepené. Několik desek je druhotných z hrubozrnného materiálu s nedokonalou zpracovanou profilací čelních stran. Kulovité čučky jsou druhotně doplňované, pokryté lišejníky,

VI. Restaurátorský záměr

Koncepce zásahu

Sanační omítku ve spodní části fasády je nutné kompletně osnímat, zdivo očistit, opravit a nově omítnout. Pro co nejdelší trvanlivost zásahu a udržení přijatelného vzhledu fasády doporučujeme použít sanační omítku na bázi trasu a opatřit prodyšným silikátovým nátěrem shodného odstínu.

Záklopové desky a čučky budou restaurovány a přeosazeny. Nevyhovující druhotné desky se nahradí novými vysekanými z pískovce odpovídající struktury a barvy.

Před zahájením zásahu doporučujeme prověřit a případně vyřešit statiku mostku, zejména jeho východní strany. Tento záměr řešení statiky neobsahuje.

Technologický postup zásahu

Sanační omítky budou kompletně opraveny (technologický postup viz. ŠTOCHL, Václav. HAŠKOVCOVÁ, Eva. *Restaurátorský průzkum a záměr obnovy omítek spodní části fasády zámku Smečno*. Třemošná. 2022).

Prolamované zábradlí mostku se štukovou profilací bude zbaveno všech druhotných oprav. Lze předpokládat, že bude stav dochovaného původního torza výplně natolik špatný, že bude třeba demontáže kamenného parapetu a úplného nového provedení vyzdívky včetně rekonstrukce štukové výzdoby.

Současný stav bude zaměřen, případné dochované fragmenty štukové výzdoby otisknuty do sádry a navržen výkres tvarové rekonstrukce odsouhlasený zástupci NPÚ.

Nové provedení musí počítat s hydroizolací zděné výplně od zbytku mostu a kotvením do zdiva mostku. Vyzdívka musí být provedena z mrazuvzdorných cihel. Omítky může být použita i běžná vápenocementová (např. Sakret, Hasit), nicméně vhodnější variantou by byla malta s příměsí trasu (fa. Sievert). Provedení elipsových okének a profilací by mělo být realizováno pomocí šablon a taženého profilu.

Kamenný parapet bude opět osazen a opatřen novým kramlováním.

Kamenné čučky i záklopové desky na poprsní zídce budou sejmuty. Nevyhovující druhotné desky se vyřadí a nahradí novými, vysekanými z pískovce odpovídající struktury a barvy (cca 2 ks).

Původní desky i čučky budou omyty regulovanou tlakovou a směsí jarové vody, čpavkové vody a peroxidu vodíku pro vyhubení biologického napadení. Nevyhovující

tmely a doplňky budou odstraněny. Očištěný kámen bude celoplošně konsolidován organokřemičitým přípravkem (KSE 100, fa. Remmers). Následně bude provedena opakovaná lokální konsolidace nejvíce poškozených míst organokřemičitanem o vyšší koncentraci (KSE 300, fa. Remmers).

Plastická poškození budu domodelována minerálním tmelem. Tmel se namíchá tak, aby svou barvou a strukturou co nejlépe korespondoval s originálním kamenem a zároveň byl měkčí a prodyšnější (směs křemičitých písků, pigmenty, malé množství bílého cementu, Sokrat S2802A). Modelace bude provedena v souladu s originálem, tmely se po zavadnutí strukturálně upraví podle okolního kamene a po vyzrání barevně vyretušují (světlostálé železité pigmenty pojené akrylátovou disperzí Primal SF016).

Záklopové desky se osadí zpět na zídku, slícují a zajistí novými kovanými kramlemi opatřenými antikoročním nátěrem v grafitové černi (např. Hostagrund, fa. Barvy a laky Hostivař), následně se do původních pozic osadí i zrestaurované čučky. Spáry se vyplní minerálním tmelem a zapraví, tak, aby nepůsobily rušivě.

Na závěr se povrch kamene zakonzervuje nástřikem biosanačního přípravku (Fobisil FXW, fa. Betosan) a hydrofobního přípravku (SNL-Geruchsneutral, fa. Remmers).

Omítka poprsních zídek zevnitř, provedená ze sanační omítky je v současnosti funkční a bez poruch, opatřená nátěrem. Vzhledem k celkové opravě omítek z vnější strany a prolamovaného zábradlí doporučuji tuto omítku osnímat a nahradit prodyšným sanačním systémem v duchu celkové obnovy sanačních omítek (technologický postup viz. ŠTOCHL, Václav. HAŠKOVCOVÁ, Eva. *Restaurátorský průzkum a záměr obnovy omítek spodní části fasády zámku Smečno*. Třemošná. 2022). Omítaný parapet přizdívky bude ukletován a opatřen hydrofobizací.

VII. Specifikace doporučených materiálů

K restaurování budou použity následující materiály:

- *jarová voda, čpavková voda, peroxid vodíku*
- *lomový kámen, pálené cihly*
- *malta vápenocementová, nebo trasová*
- *silikátový nátěr*
- *organokřemičitý konsolidant KSE 100-300 (fa. Remmers)*
- *minerální tmel (směs křemičitých písků, pigmenty, malé množství bílého cementu, Sokrat S2802A)*
- *světlostálé železité pigmenty (fa. Bayferrox, fa. Deffner and Johann)*
- *akrylátová disperze Primal SF016 (fa. rohn and Haas)*
- *biosanace Fobisil FXW (fa. Betosan)*
- *hydrofobizace SNl-geruchsneutral (fa. Remmers)*

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

VIII. Fotodokumentace

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

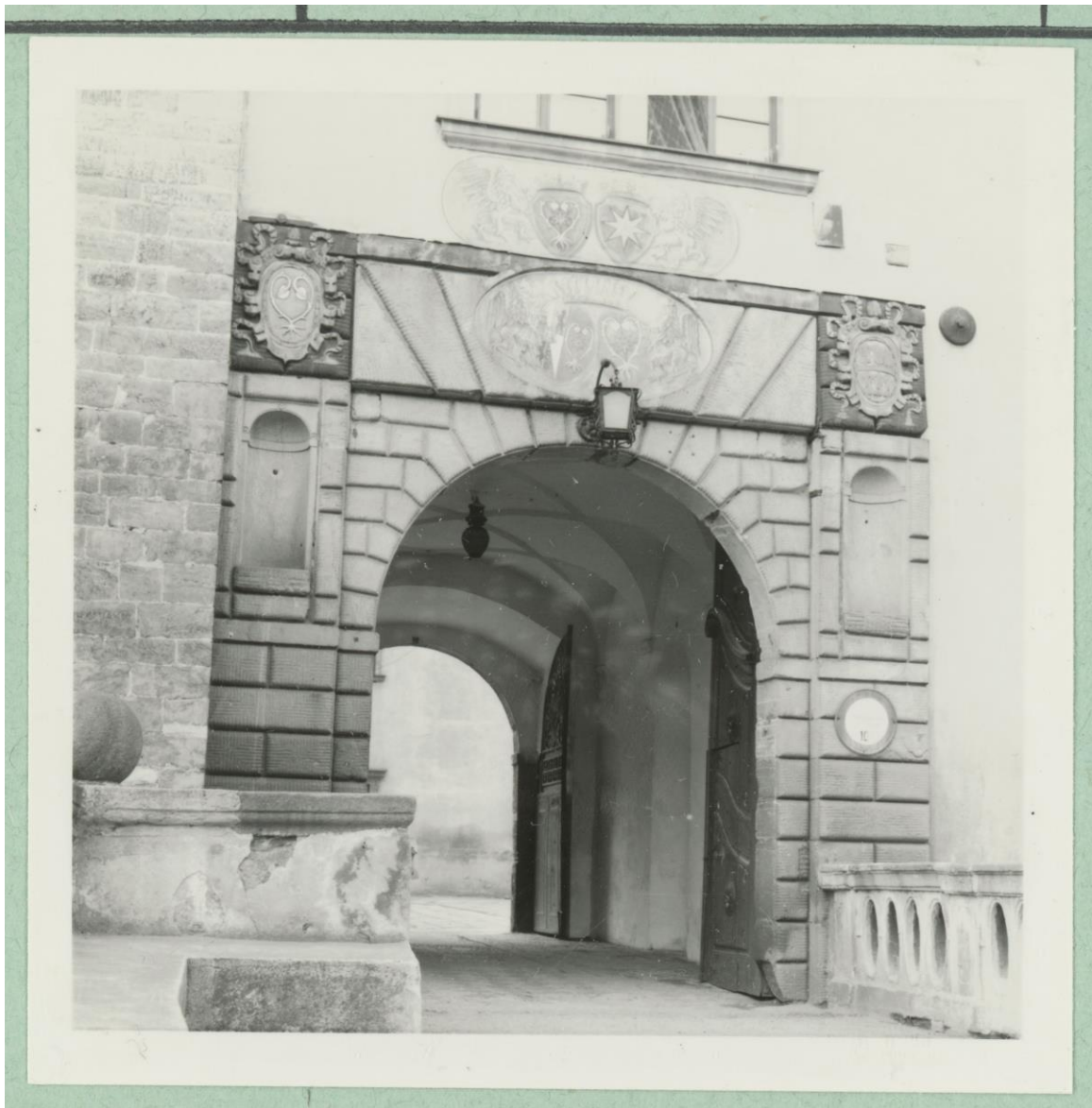
Historická fotodokumentace

Starší fotografie mostku, zdroj: archiv provozovatele objektu.

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

Starší fotografie portálu hlavního vjezdu a k němu přiléhající části mostku, zdroj: archiv provozovatele objektu.

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

Fotodokumentace současného stavu

Severní průčelí zámku

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

Hlavní (severní) průčelí zámku

Pohled na mostek od západu

Průchod pod mostkem, pohled od západu

Průchod pod mostkem, pohled od východu

Pohled na mostek od východu, po pravé straně patrné prasklin v omítce a vyvalování zdiva

Detail zdi příkopu, zdi mostku, záklopových desek a čučku, východní strana

Detail záklopových desek a čučku, východní strana mostku

Detail kamenného čučku s druhotnou plombou

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

Východní zábradlí mostku

Západní zábradlí mostku

Záklopové desky západního zábradlí

Záklopové desky západního zábradlí

Záklopové desky západního zábradlí

Základní desky západního zábradlí-detail

Základní desky západního zábradlí

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

Zakloповé desky východního zábradlí